

Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 04-038/21-835/22
Podgorica, 20.09. 2021. godine

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG
IZVJEŠTAJA SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE CRNE GORE
ZA 2020. GODINU**

(Konačni izvještaj)

Podgorica, septembar 2021. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE	3
II OPŠTI PODACI	8
2.1 PRAVNI OSNOV	8
2.2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI	8
2.3. FINANSIRANJE PARTIJE	9
2.3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava	9
2.3.2. Finansiranje iz privatnih izvora	9
2.4. Vrsta revizije	9
2.5. Predmet revizije	9
2.6. Cilj revizije	9
2.7. Kriterijumi revizije	10
2.8. METODA VRŠENJA REVIZIJE	11
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	12
3.1. Sistem unutrašnjih kontrola	12
3.2. Aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja	12
3.3. Finansijski plan za 2020. godinu	12
3.4. Program rada za 2020. godinu	13
3.5. Računovodstveni sistem	13
3.6. Finansijski izvještaji	13
3.7. Bilans stanja	14
3.7.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza	14
3.7.2. Potraživanja	15
3.7.3. Novčana sredstva na žiro računima	16
3.7.4. Blagajničko poslovanje	18
3.7.5. Kapital	21
3.7.6. Obaveze	21
3.8. Bilans uspjeha	22
3.8.1. Prihodi	22
3.8.2. Troškovi	24
4. Kancelarijsko poslovanje	32
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE	33

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije (broj 04-035/21-835/2 od 06.05.2021.godine), izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Socijaldemokratske partije Crne Gore za 2020. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovníkom Državne revizorske institucije, Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti i Smjericama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Socijaldemokratske partije Crne Gore za 2020. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 14/414-01 od 15.09.2021.godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-038/21-174 od 02.09.2021.godine), nadležni Kolegijum DRI u sastavu: senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i predsjednik Senata dr Milan Dabović - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 20.09.2021. godine, razmotrio je i usvojio

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Socijaldemokratske partije Crne Gore za 2020. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Socijaldemokratske partije Crne Gore za 2020. godinu u svim bitno materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Revizijom pravilnosti je utvrđeno da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Pravilnika o naknadi troškova članovima SDP-a, članovima partijskih organa, zaposlenim u Sekretarijatu SDP-a i drugim licima, pa u skladu sa tim, a imajući u vidu da su slučajevi neusklađenosti materijalno značajni, ali ne prožimajući, nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na pravilnost poslovanja.

Na izražavanje uslovnog mišljenja na reviziju pravilnosti uticale su sledeće nepravilnosti:

1. Revizijom je utvrđeno da Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Partije za 2020.godinu ne sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije treba da nadležnim institucijama, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi, godišnji konsolidovani finansijski izvještaj koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Preporuka drugom državnom organu

- **Ministarstvo finansija i socijalnog staranja treba da podzakonskim aktom¹ utvrdi formu posebnog izvještaja o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, u cilju jednoobraznog načina izvještavanja, shodno odredbama člana 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

¹ Članom 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, utvrđena je obaveza nadležnih organa za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.

2. Revizijom je utvrđeno da je Partija je u 2020. godini podigla kredit kod poslovne banke u iznosu od 150.000,00€ koji je uplaćen na račun za redovno poslovanje. Uvidom u Ugovor o kreditu utvrđeno je da je kredit podignut za potrebe finansiranja izborne kampanje (parlamentarni izbori), pa je shodno namjeni kreditna sredstva trebalo uplatiti na poseban žiro račun otvoren za potrebe izborne kampanje, a u skladu sa odredbama člana 24 stav 3 Zakona, kojim je utvrđeno da se sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju na poseban račun namijenjen za finansiranje troškova izborne kampanje.

- **Subjekt revizije je dužan da sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuje na poseban žiro račun koji je otvoren u te svrhe, kako je to propisano članom 24 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3. Revizijom je utvrđeno da je Partija u Izvještaju o porijeklu, iznosu i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava koji je dostavila Agenciji za sprječavanje korupcije iskazala nenovčane priloge i troškove u iznosu od po 2.331,28€, ali iste nije evidentirala u poslovnim knjigama.

Takođe je utvrđeno da su u Izvještaju o porijeklu, iznosu i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za parlamentarne izbore, iskazani troškovi u većem iznosu za 525,92€ od istih evidentiranih u u Glavnoj knjizi, kao i da su sopstvena sredstva za finansiranje izborne kampanje iskazana u iznosu 170.000,00€, a u postupku revizije je utvrđeno da se dio navedenih sredstava u iznosu od 150.000,00€ odnosi na kredit podignut kod poslovne banke za potrebe finansiranja izborne kampanje. Shodno navedenom, konstatuje se neusaglašenost podataka iskazanih u poslovnim knjigama i Izvjestajima koji su dostavljeni Agenciji.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama evidentira prihode po osnovu nenovčanih priloga za izbornu kampanju i troškove u skladu sa istim, kao i da vrši pravilno razdvajanje troškova koji se odnose na redovno poslovanje i izbornu kampanju prilikom evidentiranja istih u poslovnim knjigama.**
- **Subjekt revizije treba da u Izvještaju o porijeklu, iznosu i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava pravilno iskazuje sredstva za finansiranje izborne kampanje shodno izvorima finansiranja, kao i da vrši usaglašavanje podataka iskazanih u Izvještajima koje dostavlja Agenciji za sprječavanje korupcije sa podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.**

4. Partija je u 2020. godini izvršila nabavku devet mobilnih telefona u vrijednosti od 119,00€ do 1.821,60€. U postupku revizije nijesu prezentirane odluke nadležnog organa o nabavci mobilnih telefona, kao ni dokazi (reversi) o preuzimanju istih od strane korisnika.

- **Subjekt revizije treba da nabavke mobilnih telefona vrši shodno odluci nadležnog organa, kao i da prilikom raspodjele istih obezbijedi dokaz o preuzimanju od strane korisnika, radi obezbjeđivanja adekvatne evidencije o nabavljenoj opremi.**

5. Revizijom je utvrđeno da zaposleni prilikom obračuna troškova za službena putovanja u zemlji nijesu dostavljali izvještaje sa službenog puta, što nije u skladu sa članom 9 Pravilnika o naknadi troškova članovima SDP-a, članovima partijskih organa, zaposlenim u Sekretarijatu SDP-a i drugim licima.

- **Subjekt revizije treba da zahtijeva od zaposlenih podnošenje Izvještaja o službenom putovanju nakon povratka sa službenog puta u zemlji, kako je to utvrđeno članom 9 važećeg Pravilnika Partije.**

6. Revizijom je utvrđeno da su predsjednici pojedinih opštinskih odbora (Herceg Novi, Petnjica, Danilovgrad i Budva), preuzimali gotovinu na ime naknada za opunomoćene predstavnike i potpisivali se u ime istih, ali nijesu prezentirani dokazi da su opunomoćeni predstavnici preuzeli gotovinu od navedenih lica.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi dokaze o preuzimanju gotovinski isplaćenih sredstava od strane lica koja su ostvarila pravo na isplatu istih.**

7. Revizijom je utvrđeno da je dobavljaču za nabavku goriva vršeno avansno plaćanje, kao i da fakture i fiskalni računi za gorivo ne sadrže registarski broj vozila, niti su ovjeravani od strane korisnika. Partija nije internim aktom utvrdila ko ostvaruje pravo na troškove goriva na teret sredstava iste, kao ni limit za navedene troškove.

Takođe je utvrđeno da veći broj faktura koje se odnose na ugostiteljske usluge nije ovjeravan od strane korisnika navedenih usluga, a nijesu prezentirane ni Odluke o kupovini prigodnih poklona.

Partija nije prezentirala Odluke Generalnog sekretara o mjesečnim limitima za troškove mobilne i fiksne telefonije, kako je to utvrđeno članom 8 Pravilnika iste.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko ostvaruje pravo na potrošnju goriva, kao i da utvrdi mjesečne limite za troškove goriva, reprezentacije, mobilne i fiksne telefonije. Takođe, treba da obezbijedi da se računi za troškove goriva i ugostiteljske usluge ovjeravaju od strane korisnika, kao i da se kupovina prigodnih poklona vrši na osnovu Odluke o odobravanju kupovine istih.**

8. Revizijom je utvrđeno da veći broj faktura ne sadrži arhivski broj, kao ni datum zavođenja istih u djelovodni protokol. Takođe su utvrđeni nedostaci u dijelu upisivanja podataka u djelovodni protokol jer su u isto polje upisivani predmeti koji nijesu povezani, a nije izvršeno ni zaključivanje djelovodnika na kraju poslovne godine.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši evidentiranje i arhiviranje svih ulaznih i izlaznih akata u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti istih.**

**Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević**

II OPŠTI PODACI

2.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07....31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 003/20, 038/20);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije za 2021.godinu, DRI br. 06-035/20-292 od 17.12.2020.godine i izmjeni Godišnjeg plana revizije Državne revizorske institucije za 2021.godinu, DRI br. 06-035/21-3 od 25.01.2021.godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br. 04-035/21-835/2 od 06.05.2021.godine.

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Socijaldemokratske partije Crne Gore za 2020. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovníkom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“ br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2.2. Osnovni podaci o Partiji

Socijaldemokratska partija Crne Gore je upisana je u registar političkih partija dana 08.06.2004. godine. Sjedište SDP-a je u Podgorici.

Na IX Kongresu je donijet novi Statut Partije br. 00-155/3 od 03.07.2019. godine.

Oblici posebnog organizovanja SDP-a mogu biti stalni i povremeni. Stalni oblici posebnog organizovanja SDP-a su: Forum mladih SDP-a; Forum žena SDP-a i Savjet SDP-a.

Organi Socijaldemokratske partije su: Kongres, Glavni odbor, Predsjednik, Zamjenik predsjednika, Kolegijum predsjednika, Predsjedništvo, Generalni sekretar, Statutarna komisija, Nadzorni odbor.

Kongres je najviši organ partije koji se održava najmanje jedanput u četiri godine. Glavni odbor je najviši organ odlučivanja između dva Kongresa. Predsjednik partije predstavlja i zastupa partiju, obezbeđuje jedinstveno i cjelovito funkcionisanje Partije. Kolegijum predsjednika Partije prati realizaciju odluka Predsjedništva i Glavnog odbora.

Predsjedništvo koordinira rad Partije, vodi partijsku politiku između dvije sjednice GO i izvršava njegove odluke.

Nadzorni odbor kontrolira finansijsko poslovanje u Partiji i o svojim nalazima obavještava Kongres, a između dva Kongresa, jednom godišnje Glavni odbor.

U skladu sa Pravilnikom o načinu organizovanja i rada Foruma žena SDP-a CG, osnovni oblik povezivanja i organizovanja članica Foruma žena je lokalna

organizacija na području Glavnog grada/opštine/gradske opštine (Lokalna organizacija).

Odlukom Predsjednice Partije br. 14/224-01 od 15.07.2020. godine, generalni sekretar Partije je određen za odgovorno lice za podnošenje izvještaja i namjensko trošenje sredstava sa posebnih žiro računa za potrebe finansiranja izborne kampanje Partije na lokalnim i parlamentarnim izborima.

2.3. Finansiranje Partije

Partija se finansira iz: budžeta Crne Gore, budžeta Glavnog grada, opštinskih budžeta, članarina i drugih izvora u skladu sa zakonom i Statutom.

Glavni odbor na prijedlog Predsjedništva donosi budžet partije. Odbor Glavnog grada, opštinski odbor i područni odbor, na prijedlog predsjednika odbora, donosi plan prihoda i rashoda.

2.3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2020. godini za finansiranje redovnog rada i izborne kampanje opredijeljena sredstva iz budžeta CG u ukupnom iznosu od 430.210,42€, dok su iz budžeta lokalnih samouprava opredijeljena sredstva u ukupnom iznosu od 100.134,26€.

2.3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2020.godini finansirana i iz privatnih izvora u iznosu od 33.052,15€ i to: od priloga u iznosu od 20.450,00€, članarina u iznosu od 3.867,73€ i ostalih prihoda u iznosu od 8.734,42€.

2.4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Socijaldemokratske partije Crne Gore za 2020. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja subjekta revizije sa zakonskom i drugom regulativom.

2.5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj i pravilnost poslovanja Socijaldemokratske partije Crne Gore za 2020. godinu.

2.6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
- finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

2.7. Kriterijumi revizije

Kriterijumi za za finansijsku reviziju

- MRS;
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12).

Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11)
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG“ br. 003/20, 038/20);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2020.godinu (“Sl. list CG”, br.074/19, 061/20);
- Zakon o radu („Sl. list CG“, br. 049/08 ... 004/18, 074/19);
- Zakon o obligacionim odnosima („Sl. list CG“, br. 047/08, 004/11, 022/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Sl.list RCG“, br.065/01,...,004/07 i „Sl. list CG“, br.086/09,...,083/16, 067/19);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG“, br.013/07,...,008/15, 022/17, 042/19);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG“, br. 040/16, 028/18,108/20);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica ("Službeni list Crne Gore", br. 011/20);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Pravilnik o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje („Sl. list CG”,br.076/10,...,050/17, 015/19, 009/20);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2020. godinu;
- Program rada Partije za 2020. godinu;
- Interne procedure i pravila subjekta revizije.

2.8. Metoda vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije. U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost.

Materijalnost je utvrđena u iznosu od od 8.419,10€, tj. 1,5% od ukupnih rashoda Partije, koji iznose 561.273,00€.

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom, analizirao finansijske izvještaje i ostalu pribavljenu dokumentaciju subjekta revizije i na osnovu sprovedenih testova ocijenjeno funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

3.1. Sistem unutrašnjih kontrola

Shodno Statutu Partije, kontrolu finansijskog poslovanja vrši Nadzorni odbor. Generalni sekretar Partije je shodno članu 41 Statuta, odgovoran za materijalno – finansijsko poslovanje Partije. Generalni sekretar brine o sticanju i otuđenju imovine Partije, organizuje finansiranje aktivnosti i druge poslove finansijskog poslovanja.

Partija je donijela sljedeća opšta i posebna akta: Statut, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu, Pravilnik o korišćenju sredstava za reprezentaciju i o korišćenju mobilnih i fiksnih telefona, Pravilnik o naknadi troškova članovima Partije, članovima partijskih organa, zaposlenim u Sekretarijatu i drugim licima.

3.2. Aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja

Partijski organi su shodno svojim nadležnostima u 2020. godini donijeli sljedeća akta: Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu, Program rada, Plan prihoda i rashoda za 2020. godinu, Pravilnik o načinu organizovanja i rada Foruma žena SDP-a, Odluku o visini članarine i procentu izdvajanja od primanja koja se ostvaruju po osnovu mandata za 2020. godinu, Odluku o usvajanju Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, Odluku o usvajanju Godišnjeg popisa imovine i obaveza, Odluke o prenosu sredstava sa redovnog računa na izborne račune i biznis kartice, Odluke o dodjeli pomoći i druge odluke.

3.3. Finansijski plan za 2020. godinu

Partija je shodno članu 49 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan prihoda i rashoda i Program rada za 2020. godinu.

Shodno izvršenom rebalansu plana prihoda i rashoda, prihodi su planirani u iznosu od 534.900,00€ i to: prihodi iz budžeta CG u iznosu od 379.000,00€ i za Forum žena iznos od 58.000,00€, od lokalnih samouprava u iznosu od 71.900,00€, od članarina u iznosu od 3.000,00€, donacija u iznosu od 20.000,00€ i ostali prihodi u iznosu od 3.000,00€.

Rashodi su planirani u iznosu od 528.000,00€ i to za: bruto zarade u iznosu od 155.000,00€, poreze i doprinose na zarade u iznosu od 16.000,00€, materijal u iznosu od 8.000,00€, energiju u iznosu od 2.000,00€, gorivo u iznosu od 9.000,00€, vodu u iznosu od 500,00€, naknade shodno zaključenim ugovorima o djelu u iznosu od 58.000,00€, službena putovanja u iznosu od 5.000,00€, naknade za opunomoćene predstavnike u iznosu od 13.000,00€, usluge prevoznika u iznosu od 1.000,00€, usluge mobilne i fiksne telefonije u iznosu od 15.000,00€, zakupninu u iznosu od 12.000,00€, usluge marketinga u iznosu od 175.000,00€, usluge održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 2.500,00€, humanitarne pomoći u iznosu od 2.500,00€, usluge platnog prometa u iznosu od 1.500,00€, reprezentacije u iznosu od 11.000,00€.

amortizacije u iznosu od 10.000,00€, komunalne usluge u iznosu od 1.000,00€, članarine komorama, savezima, udruženjima, zadrugama u iznosu od 1.000,00€, intelektualne, konsalting usluge u iznosu od 10.000,00€, štampu i stručnu literaturu u iznosu od 2.000,00€, ostale nematerijalne troškove u iznosu od 2.000,00€, ostale poslovne rashode u iznosu od 2.000,00€, ostale neproizvodne usluge u iznosu od 8.000,00€ i ostale finansijske rashode u iznosu od 5.000,00€.

Partija je u 2020. godini ostvarila prihode u iznosu od 563.361,00€, što je za 28.461,00€ ili 5,06% više od planiranih, dok je rashode ostvarila u iznosu od 561.277,68€, što je više od planiranih za 33.277,68€ ili 6,3%.

3.4. Program rada za 2020. godinu

Partija je donijela Program rada za 2020. godinu u kojem su prezentirane sljedeće aktivnosti: obilazak lokalnih odbora, rad na aktivnostima Kluba poslanika, priprema i sprovođenje izborne kampanje “Jaka Crna Gora” kao i analiza rada opštinskih odbora i organa Partije i priprema plana za 2021. godinu.

3.5. Računovodstveni sistem

Partija je dužna da shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja vodi računovodstvenu evidenciju o приходима i rashodima po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima.

Partija vodi poslovne knjige prema odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za pravna lica registrovana za obavljanje privredne djelatnosti i druga pravna lica. Partija vodi sljedeće poslovne knjige: dnevnik, glavnu knjigu i sve pomoćne evidencije. Računovodstvene evidencije imovine, obaveza troškova i dijela prihoda od lokalnih samouprava Partija zasniva na obračunskoj osnovi, dok se evidentiranje prihoda iz državnog budžeta, prihoda od priloga i članarina, dijela prihoda iz opštinskih budžeta vrši na gotovinskoj osnovi.

3.6. Finansijski izvještaji

Shodno članu 48 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Partija je u obavezi da završni račun i Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavlja Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu. Partija je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za 2020. godinu dostavila Državnoj revizorskoj instituciji u predviđenom roku i na propisanim obrascima, i to:

- Bilans stanja - na obrascu BS;
- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK i
- Statistički Aneks.

Partija je dostavila Državnoj revizorskoj instituciji godišnji konsolidovani finansijski izvještaj koji ne sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška

sredstava ženske organizacije Partije, što nije u skladu sa članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je propisano da će Ministarstvo, odnosno organ lokalne samouprave, obustaviti uplatu sredstava za rad ženskih organizacija političkom subjektu, ako u roku iz člana 48 Zakona ne podnese godišnji konsolidovani finansijski izvještaj za prethodnu godinu koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta.

- **Subjekt revizije treba da nadležnim institucijama, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu dostavi, godišnji konsolidovani finansijski izvještaj koji sadrži poseban izvještaj o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, kako je to utvrđeno članom 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Preporuka drugom državnom organu

- **Ministarstvo finansija i socijalnog staranja treba da podzakonskim aktom² utvrdi formu posebnog izvještaja o načinu i namjeni utroška sredstava ženske organizacije političkog subjekta, u cilju jednoobraznog načina izvještavanja, shodno odredbama člana 14 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Revizijom je utvrđeno da su u Godišnjem konsolidovanom finansijskom izvještaju Socijaldemokratske partije za 2020.godinu iskazani podaci o redovnom poslovanju, poslovanju ženske organizacije-Foruma žena i izbornim kampanjama (parlamentarni i lokalni izbori).

3.7. Bilans stanja

U Aktivi bilansa stanja iskazana je stalna imovina (osnovna sredstva) u iznosu od 178.085,00€, obrtna imovina koju čine (gotovina i gotovinski ekvivalenti i kratkoročni finansijski plasmani) u iznosu od 180.234,00€.

U Pasivi bilansa stanja iskazan je ostali kapital u iznosu od 42.268,00€, revalorizacione rezerve u iznosu od 211.681,00€, neraspoređena dobit u iznosu od 154.576,00€, gubitak iz ranijih godina u iznosu od 248.017,00€ i neizmirene dugoročne i kratkoročne obaveze u iznosu od 197.811,00€.

3.7.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza

Komisija za popis, imenovana Odlukom br. 03/473-01 od 31.12.2020. godine, izvršila je popis imovine (stalne i obrtne), potraživanja, obaveza, sredstava na žiro računima i gotovine u blagajni i sačinila Izvještaj o popisu koji je usvojen Odlukom br.14/95-03 od 26.marta 2021. godine. Shodno prezentiranim podacima u Izvještaju o popisu i Glavnoj knjizi ukupna stalna imovina Partije po nabavnoj vrijednosti iznosi 257.632,69€, otpisanoj 79.548,21€ i sadašnjoj vrijednosti 178,084,51€. Stalnu imovinu čine građevinski objekti (poslovni

² Članom 72 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, utvrđena je obaveza nadležnih organa za donošenje podzakonskih akata za sprovođenje navedenog zakona, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.

prostor u Podgorici i poslovni prostor u Rožajama), vozilo, umjetnička slika, kancelarijska i kompjuterska oprema.

Revizijom je utvrđeno da je zbog podizanja dugoročnog kredita od 150.000,00€ od strane Partije, banka angažovala procjenitelja za poslovni prostor u Podgorici u cilju obezbjeđenja hipoteke čijim je izvještajem procijenjena tržišna vrijednost objekta na 149.500,00€, te je u skladu sa navedenom procjenom u poslovnim knjigama izvršena korekcija vrijednosti navedenog poslovnog prostora.

U 2020. godini izvršena je prodaja dva vozila putem direktne nagodbe shodno odlukama Predsjedništva Partije koja nijesu prodana putem javnog nadmetanja raspisanog 2019. godine iz razloga što za jedno vozilo ponuđač nije u propisanom roku uplatio kupoprodajnu cijenu dok za drugo vozilo nije bilo zainteresovanih lica za kupovinu. Revizijom je utvrđeno da su vozila prodana licima zaposlenim u Partiji shodno zaključenim ugovorima o prodaji motornih vozila na osnovu kojih su ista uplatila ugovorene cijene, što je potvrđeno bančnim izvodima.

Dio imovine u iznosu 4.881,20€, odnosi se na nabavke izvršene u 2020. godini i to: nabavka telefona, kancelarijske i kompjuterske opreme.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2020. godini nabavio šest mobilnih telefona u vrijednosti od 119,00€ do 213,60€, čije nabavke su dokumentovane fakturama dobavljača i fiskalnim računima, kao i tri mobilna telefona u vrijednosti od 453,60€ do 1.821,60€, shodno ugovorima o kupoprodaji na 24 mjesečne rate. U postupku revizije prezentiran je spisak mobilnih telefona (aparata) u kojem je navedeno da su od devet nabavljenih mobilnih aparata aktivna samo tri, dok se ostali čuvaju u kasi Partije, ali nijesu prezentirane odluke nadležnog organa o nabavci istih kao ni dokazi (reversi) o preuzimanju mobilnih telefona od strane korisnika.

- **Subjekt revizije treba da nabavke mobilnih telefona vrši shodno odluci nadležnog organa, kao i da prilikom raspodjele istih obezbijedi dokaz o preuzimanju od strane korisnika, radi obezbjeđivanja adekvatne evidencije o nabavljenoj opremi.**

U 2020. godini nije bilo rashodovane opreme.

3.7.2. Potraživanja

Partija je u Glavnoj knjizi evidentirala i u Bilansu stanja iskazala potraživanja u iznosu od 43.675,80€ i ista se odnose na potraživanja od lokalnih samouprava u iznosu od 43.017,55€, potraživanja za date avanse dobavljačima u iznosu od 249,54€ (za gorivo i za struju), potraživanja od zaposlenih u iznosu od 226,24€ i potraživanja po osnovu pretplaćenog poreza, doprinosa i prireza na ugovore o djelu u iznosu od 182,43€.

Potraživanja od lokalnih samouprava u iznosu od 43.017,55€ odnose se na potraživanja od opština za redovan rad Partije i za zakup poslovnih prostora u iznosu od 38.200,40€ i na potraživanja od opština za redovan rad ženske organizacije u političkom subjektu (Forum žena SDP-a) u iznosu od 4.817,15€.

Potraživanja od opština za redovan rad Partije i za poslovne prostorije za potrebe opštinskih odbora u iznosu od 38.200,40€ odnose se na: potraživanja od Opštine Rožaje u iznosu od 11.596,47€, Prijestonice Cetinje u iznosu od 7.072,00€, Opštine Plav u iznosu od 5.561,80€, Herceg Novi u iznosu od 4.301,00€, Ulcinj u iznosu od 4.161,60€, Mojkovac u iznosu od 2.327,00€, Budva u iznosu od 1.440,78€, Tivat u iznosu od 1.044,64€, Šavnik u iznosu od 394,01€ i Bijelo Polje u iznosu od 301,14€, dok se potraživanja od opština za redovan rad ženske organizacije u političkom subjektu (Forum žena SDP-a), evidentirana u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.817,15€, odnose na: Opštinu Tivat u iznosu od 1.153,51€, Ulcinj u iznosu od 968,33€, Cetinje u iznosu od 938,50€, Rožaje u iznosu od 937,57€, Herceg Novi u iznosu od 781,50€ i Plav u iznosu od 37,74€. Potraživanja od lokalnih samouprava su evidentirana na osnovu usaglašenih i ovjerenih konfirmacija.

Potraživanja od zaposlenih odnose se na potraživanja po osnovu troškova plaćenih biznis karticama u prethodnim godinama za koje nijesu dostavljeni dokazi za pravdanje.

3.7.3. Novčana sredstva na žiro računima

Uvidom u poslovne knjige Partije utvrđeno je da su depoziti na računu za redovno poslovanje, izbornim računima i računima biznis kartica na dan 31.12.2020. godine iznosili 136.426,57€ (depozit na računu za redovno poslovanje i forum žena u iznosu od 136.248,34€, deviznom računu iznos od 44,92€ i depoziti na računima biznis kartica u iznosu od 133,31€).

Revizijom je utvrđeno da stanje depozita evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju depozita iskazanom u izvještaju o kretanju sredstava na žiro računu poslovnih banaka (bančini izvodi) na pomenute datume.

Partija je shodno članu 24 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja otvorila račune za potrebe izbornih kampanja (parlamentarni izbori i lokalni izbori u Kotoru, Budvi, Tivtu i Gusinju).

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su parlamentarni izbori finansirani iz budžeta Crne Gore u iznosu od 89.822,48€ (iznos od 43.051,01€ se odnosi na 20% od sredstava koja se raspodjeljuju u jednakim iznosima političkim subjektima, dok se iznos od 46.771,47€ odnosi na 80% sredstava koji se raspodjeljuje političkim subjektima koji su osvojili mandate, srazmjerno broju osvojenih mandata) i od priloga fizičkih lica u iznosu od 20.450,00€. Osim navedenih načina finansiranja utvrđeno je da je Partija sa redovnog na izborni račun, shodno Odlukama generalnog sekretara, prenijela sredstva u iznosu od 170.000,00€, od kojih se iznos od 150.000,00€ odnosi na kreditna sredstva za finansiranje izborne kampanje, dok se iznos od 20.000,00€ odnosi na sopstvena sredstva. Partija je prilikom zatvaranja računa izvršila povraćaj sredstava na redovan račun u iznosu od 46.527,19€. Partija je ostvarila i nenovčane priloge u iznosu od 1.748,46€, tako da su ukupno prikupljena sredstva za parlamentarne izbore iznosila 282.020,94€.

Sredstva prikupljena iz privatnih izvora iznosila su 172.198,46€, što je u skladu sa članom 23 stav 2 Zakona.

Revizijom je utvrđeno da je Partija izmirila sve obaveze prije zatvaranja izbornog računa.

Uvidom u Izvještaj o porijeklu, iznosu i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora u izornoj kampanji koji je dostavljen Agenciji za sprječavanje korupcije utvrđeno je da u istom nijesu iskazana sredstva iz budžeta CG u iznosu od 46.771,47€ iz razloga što su ista uplaćena nakon predaje Izvještaja. Takođe je utvrđeno da je Partija u Izvještaju izkazala sopstvena sredstvava za finansiranje izborne kampanje (parlamentarni izbori) u iznosu 170.000,00€, a u postupku revizije je utvrđeno da se dio navedenih sredstava u iznosu od 150.000,00€ odnosi na kredit podignut kod poslovne banke za potrebe finansiranja izborne kampanje.

Partija je u Izvještaju iskazala nenovčani prihod i trošak u iznosu od 1.748,46€ (1.165,64€ od fizičkih lica i 582,82€ od pravnog lica), a isti nije evidentirala u poslovnim knjigama.

Shodno Izjavi lica odgovornog za računovodstvene poslove nenovčani prilozi nijesu evidentirani u Glavnoj knjizi Partije, jer nije postojala potpuna dokumentacija o navedenim prihodima i troškovima (nije prezentiran pisani dokaz o načinu obračuna i iznosu nenovčanog priloga). Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio dokaz o obračunu i iznosu nenovčanog priloga.

Takođe je utvrđeno da je Partija, pored razlike koja se odnosi na nenovčani prilog, u Izvještaju iskazala ukupne troškove veće za 525,92€ u odnosu na iste evidentirane u Glavnoj knjizi. Shodno navedenom, konstatuje se neusaglašenost podataka izkazanih u poslovnim knjigama i Izvještajima koji su dostavljeni Agenciji.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama evidentira prihode po osnovu nenovčanih priloga za izbornu kampanju i troškove u skladu sa istim, kao i da vrši pravilno razdvajanje troškova koji se odnose na redovno poslovanje i izbornu kampanju prilikom evidentiranja istih u poslovnim knjigama.**
- **Subjekt revizije treba da u Izvještaju o porijeklu, iznosu i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava pravilno iskazuje sredstva za finansiranje izborne kampanje shodno izvorima finansiranja, kao i da vrši usaglašavanje podataka izkazanih u Izvještajima koje dostavlja Agenciji za sprječavanje korupcije sa podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.**

Revizijom je utvrđeno da su lokalni izbori u Tivtu, Kotoru, Budvi i Gusinju finansirani iz budžetskih sredstava u iznosu od 6.294,18€ i to iz Opštine Tivat u iznosu od 1.424,51€, iz Opštine Kotor u iznosu od 1.507,61€, iz Opštine Budva u iznosu od 3.199,50€ i iz Opštine Gusinje iznos od 162,56€. Partija je shodno Odlukama generalnog sekretara vršila prenos sredstava sa redovnog računa na izborne račune i to: za lokalne izbore u Tivtu iznos od 4.000,00€, za lokalne izbore u Kotoru iznos od 3.250,00€, za lokalne izbore u Budvi iznos od 2.750,00€ i za lokalne izbore u Gusinje iznos od 500,00€.

Prilikom zatvaranja izbornih računa izvršen je prenos preostalih sredstava na redovan žiro račun u iznosu od 6.453,00€ (sa računa za lokalne izbore u Tivtu iznos od 2.149,95€, za lokalne izbore u Kotoru iznos od 858,32€, za lokalne izbore u Budvi iznos od 3.237,00€ i sa računa za lokalne izbore u Gusinje iznos od 207,69€).

Takođe je utvrđeno da je Partija za lokalne izbore u Tivtu ostvarila i nenovčani prilog u iznosu od 582,82€.

Ukupno prikupljena sredstva za lokalne izbore u Budvi iznosila su 5.949,50€ dok su ukupni troškovi iznosili 2.712,66€, za lokalne izbore u Kotoru prikupljena sredstva iznosila su 4.757,61€ dok su ukupni troškovi iznosili 3.901,24€, za lokalne izbore u Tivtu prikupljena sredstva iznosila su 6.007,33€ dok su ukupni troškovi iznosili 3.276,44€, odnosno 3.859,26€ sa nenovčanim prilogom i za lokalne izbore u Gusinju prikupljena sredstva iznosila su 662,56€ dok su ukupni troškovi iznosili 455,07€.

Revizijom je utvrđeno da je Partija na svim lokalnim izborima utrošila sredstva manja od iznosa utvrđenih rješenjima ASK-a i manja od prikupljenih sredstava, odnosno izmirila je sve obaveze prije zatvaranja izbornih računa.

Uvidom u Izvještaje koji se odnose na lokalne izbore i koji su dostavljeni Agenciji za sprječavanje korupcije utvrđeno je da nijesu evidentirana sredstva iz budžeta lokalnih samouprava koja se odnose na 80% sredstava koji se raspodjeljuje političkim subjektima koji su osvojili mandate, iz razloga što su ista uplaćena nakon predaje Izvještaja, dok kod lokalnih izbora u Budvi u Izvještaju nijesu iskazana ni sredstva iz budžeta opštine koja se raspodjeljuju u jednakim iznosima političkim subjektima, jer su ista uplaćena nakon predaje Izvještaja. Partija je evidentirala u Izvještaju nenovčani prihod i trošak za lokalne izbore u Tivtu u iznosu od 582,82€ od fizičkog lica, a koji nijesu evidentirani u poslovnim knjigama Partije.

Visina iskazanih troškova u Izvještajima za lokalne izbore je u skladu sa istim evidentiranim u poslovnim knjigama.

Revizijom je utvrđeno da su žiro računi otvoreni za potrebe parlamentarnih i lokalnih izbora zatvoreni u zakonom utvrđenom roku.

3.7.4. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da Partija obezbjeđuje blagajničko poslovanje Glavnog odbora i opštinskih odbora u okviru jedne blagajne, blagajničko poslovanje ženske organizacije, dok se blagajničko poslovanje izbornih kampanja vrši u okviru izbornih blagajni.

Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je gotovina u blagajni na dan 01.01.2020. godine iznosila 54,37€, dok je na dan 31.12.2020.godine iznosila 131,90€ (u glavnoj blagajni iznos od 27,94€, a u blagajni koja se odnosi na Forum žena iznos od 103,96€). Za potrebe Glavne blagajne tokom 2020. godine sa računa za redovno poslovanje Partije podignuta je gotovina u iznosu od 3,400,00€, za potrebe Foruma žena u iznosu od 800,00€, dok je za potrebe izbornih blagajni podignuta gotovina sa izbornih računa u iznosu od 15.010,00€ (za parlamentarne izbore iznos od 13.130,00€, za lokalne izbore u Budvi iznos od 730,00€, za lokalne izbore u Kotoru iznos od 650,00€, za lokalne izbore u Gusinju iznos od 300,00€ i lokalne izbore u Tivtu iznos od

200,00€). Od navedenog iznosa na glavni račun Partije vraćena su sredstva u iznosu od 609,60€ (iz blagajne za parlamentarne izbore iznos od 154,10€, iz blagajne za lokalne izbore u Gusinje iznos od 300,00€, iz blagajane za lokalne izbore u Tivtu iznos od 92,00€ i iz blagajne za lokalne izbore u Kotoru iznos od 63,50€).

Revizijom je utvrđeno da su iz glavne blagajne, blagajne Foruma žena i izbornih blagajni isplaćeni troškovi u iznosu od 18.522,87€ i to: troškovi dnevnica, ostali troškovi na službenom putu i naknade opunomoćenim predstavnicima u iznosu od 17.436,39€ (dnevnice u zemlji u iznosu od 1.359,00€, ino dnevnice u iznosu od 827,99€, naknade opunomoćenim predstavnicima u iznosu od 13.380,00€, putni troškovi u iznosu od 1.830,50€ i ostali troškovi na službenom putu u iznosu od 38,90€), troškovi usluga mobilne telefonije i poštarina u iznosu od 293,94€, ostali poslovni rashodi u iznosu od 95,00€, notarske usluge u iznosu od 35,09€, troškovi reprezentacije u iznosu od 620,35€, troškovi potrošnog materijala u iznosu od 25,50€, takse u iznosu od 15,00€ i izmirene obaveze prema zaposlenom u iznosu od 1,60€.

Od ukupno isplaćenih troškova, na troškove isplaćene iz glavne blagajne odnosi se iznos od 3.426,43€, iz blagajne Foruma žena iznos od 696,04€, dok se na troškove isplaćene iz blagajni za potrebe izbornih kampanja odnosi iznos od 14.400,40€.

Tabelarni pregled gotovinskih isplata iz Glavne blagajne, blagajne Foruma žena i izbornih blagajni

Konto	Naziv troška	Glavna blagajna	Forum žena	parlamentarni izbori	lokalni izbori u Tivtu	lokalni izbori u Kotoru	lokalni izbori u Budvi	lokalni izbori u Gusinje	UKUPNO	% učešća
4502	obaveze prema zaposlenima		1,60						1,60	0,01%
5111	troškovi potrošnog materijala	25,50							25,50	4,18%
5290	dnevnice u zemlji	873,00	36,00	342,00	108,00	215,00			1.574,00	8,50%
5290	ino dnevnice	827,99							827,99	4,47%
5290	naknade opunomoćenim predstavnicima			12.350,00		300,00	730,00		13.380,00	72,24%
5290	putni troškovi	1.270,00	247,00						1.517,00	8,19%
5290	ostali tr. na sl. putu (po odluci, parking, taxi i sl.)	10,00		127,40					137,40	0,74%
5312	tr.usluga mobilne telefonije i poštarina	27,90	266,04						293,94	1,59%
5399	ostali poslovni rashodi	60,00	35,00						95,00	0,51%
5502	notarske usluge	35,09							35,09	0,19%
5510	troškovi reprezentacije	281,95	110,40	156,50		71,50			620,35	3,35%
5550	takse	15,00							15,00	0,08%
	UKUPNO	3.426,43	696,04	12.975,90	108,00	586,50	730,00	0,00	18.522,87	100,00%
	povraćaj sredstava na žiro račun			154,10	92,00	63,50		300,00	609,60	

Partija je donijela Pravilnik o naknadi troškova članovima SDP-a, članovima partijskih organa, zaposlenim u Sekretarijatu SDP-a i drugim licima po osnovu kojeg se dnevnice za službena putovanja obračunavaju na način kako je definisano Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, a istim je uredila i isplatu naknada korišćenja sopstvenog automobila, naknada za vrijeme rada i boravka van mjesta prebivališta odnosno boravišta, korišćenja javnog prevoza za odlazak na teren i povratak sa terena u dijelu visine pripadajućih sredstava aktivistima za navedene troškove.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi dnevnica u zemlji i inostranstvu (sastanci sa članovima OO, povodom izbornih kampanji, učestvovanja na treninzima i studijske posjete van CG) u iznosu od 2.186,99€ obračunati i isplaćeni u skladu sa navedenim Pravilnikom Partije i isti su adekvatno dokumentovani (odlukama, putnim nalogima, pozivnim pismima, elektronskim kartama i nalogima isplate).

Takođe je utvrđeno da su zaposleni, prilikom obračuna troškova službenih putovanja, podnosili izvještaje sa službenog puta u inostranstvu, ali ne i sa službenog puta u zemlji, što nije u skladu sa članom 9 Pravilnika Partije.

- **Subjekt revizije treba da zahtijeva od zaposlenih podnošenje Izvještaja o službenom putovanju nakon povratka sa službenog puta u zemlji, kako je to utvrđeno članom 9 važećeg Pravilnika Partije.**

Troškovi naknada opunomoćenim predstavnicima na biračkim mjestima isplaćeni su iz blagajni u iznosu od 13.380,00€ (za parlamentarne izbore iznos od 12.350,00€, lokalne izbore u Budvi iznos od 730,00€ i za lokalne izbore u Kotoru iznos od 300,00€) shodno Odlukama generalnog sekretara. Revizijom je utvrđeno da su predsjednici OO HN, Petnjica i Danilovgrad za parlamentarne izbore i predsjednik OO Budva za lokalne izbore u Budvi, preuzimali novac za opunomoćene predstavnike, kao i da su isti potpisivali spiskove (koji sadrže imena i pripadajući iznos sredstava) u ime opunomoćenih predstavnika, ali nijesu prezentirani dokazi o preuzimanju novčanih sredstava od strane samih opunomoćenih predstavnika.

- **Subjekt revizije treba da obezbijedi dokaze o preuzimanju gotovinski isplaćenih sredstava od strane lica koja su ostvarila pravo na isplatu istih.**

Putni troškovi u iznosu od 1.850,30€ odnose se na korišćenje sopstvenog vozila u službene svrhe i isti su isplaćeni licima koja su prisustvovala Konvenciji foruma žena, sjednicama foruma mladih, predsjedništva, centralnog izbornog štaba, shodno odlukama generalnog sekretara, spiskovima lica koja su prisustvovala navedenim događajima, fiskalnim računima u iznosu za gorivo ili autobuskim kartama, a obračun je vršen shodno Pravilniku Partije.

Gotovinski iz blagajne su isplaćeni troškovi potrošnog materijala u iznosu od 25,50€, troškovi parkinga i taxi usluga u iznosu od 38,90€, usluga mobilne telefonije i poštanskih usluga u iznosu od 293,94€, ostali poslovni rashodi (pečat, cvijeće i sl) u iznosu od 95,00€, notarske usluge u iznosu od 35,09€, troškovi reprezentacije u iznosu od 620,35€ i taxi usluge u iznosu od 15,00€ i isti su adekvatno dokumentovani (putnim nalogima, fakturama, fiskalnim računima, odlukama generalnog sekretara, nalogima isplate).

Gotovinski isplaćeni troškovi učestvuju u ukupnim troškovima Partije sa 3,30%, a revizijom je utvrđeno da je Partija poštovala član 7 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja u dijelu blagajničkog maksimuma.

3.7.5. Kapital

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala i u Bilansu stanja iskazala kapital sa stanjem na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 160.508,00€ kojeg čini: ostali kapital u iznosu od 42.268,00€, revalorizacione rezerve u iznosu od 211.681,00€ i neraspoređenu dobit u iznosu od 154.576,00€. Kapital je umanjen za gubitak iz ranijih godina u iznosu od 248.017,00€. Partija je sačinila i Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala) u periodu od 01.01.2020. do 31.12.2020.godine.

3.7.6. Obaveze

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala i u Bilansu stanja iskazala obaveze sa stanjem na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 197.811,77€ i iste se odnose na obaveze po osnovu dugoročnog kredita u iznosu od 138.826,12€ (ugovor o kreditu broj 14/225-03 od 15.07.2020.g.), obaveze prema dobavljačima u iznosu od 25.314,11€ (dobavljačima u zemlji u iznosu od 14.450,22€ i ino dobavljačima u iznosu od 10.863,89€), obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade i ugovorene naknade u iznosu od 30.556,54€, obaveze po osnovu naknada fizičkim licima u iznosu od 1.650,00€ (neto obaveze po osnovu zakupa poslovnih prostora za tri fizička lica), obaveze za porez na nepokretnosti u iznosu od 1.435,06€ i obaveze za pozajmice zaposlenih (po početnom stanju) u iznosu od 30,00€. Navedene obaveze odnose se na redovno poslovanje Partije.

Partija je u 2020. godini izmirila kredit iz 2018. godine uplatom preostalog iznosa od 52.638,72€ i zaključila sa bankom novi Ugovor o kreditu u iznosu od 150.000,00€ za finansiranje troškova izborne kampanje. Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2020. godini podigla kredit kod poslovne banke u iznosu od 150.000,00€ koji je uplaćen na račun za redovno poslovanje. Uvidom u Ugovor o kreditu utvrđeno je da je kredit podignut za potrebe finansiranja izborne kampanje (parlamentarni izbori), pa je shodno namjeni kreditna sredstva trebalo uplatiti na poseban žiro račun otvoren za potrebe izborne kampanje, a u skladu sa odredbama člana 24 stav 3 Zakona, kojim je utvrđeno da se sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju na poseban račun namijenjen za finansiranje troškova izborne kampanje.

- **Subjekt revizije je dužan da sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuje na poseban žiro račun koji je otvoren u te svrhe kako je to propisano članom 24 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Obaveze prema dobavljačima u zemlji odnose se na nabavku mobilnih telefona i usluge fiksne i mobilne telefonije u iznosu od 8.405,13€, monitoring medija u iznosu od 1.270,50€, zakup sa pravnim licima u iznosu od 1.643,00€, reprezentaciju u iznosu od 1.081,58€, električnu energiju, vodu i komunalije u iznosu 968,74€, održavanje vozila u iznosu od 354,85€, kancelarijski materijal u iznosu od 256,50€, održavanje zgrade u iznosu od 120,00€ i ostalo u iznosu od 349,92€, dok se obaveze prema dobavljačima u inostranstvu

odnose na članarine iz prethodnih godina (Party of European socialists i Socialist internacional).

3.8. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 563.361,00€, rashodi u iznosu 561.273,00€ i finansijski rezultat tekuće godine (dobitak) u iznosu od 2.088,00€.

3.8.1. Prihodi

Revizijom je utvrđeno da je Partija u Glavnoj knjizi evidentirala prihode u iznosu od 563.360,83€ i isti se odnose na: prihode iz budžeta CG u iznosu od 430.210,42€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 100.134,26€, prihode od priloga u iznosu od 20.450,00€, prihode od članarina u iznosu od 3.867,73€, prihode iz ranijih godina u iznosu od 1.750,00€ i ostale prihode u iznosu od 6.948,42€. Dio navedenih prihoda u iznosu od 446.794,17€ odnosi se redovno poslovanje, dok se na prihode za finansiranje izbornih kampanja odnosi iznos od 116.566,66€.

Revizijom je utvrđeno da prihodi za finansiranje izbornih kampanja iznose 118.897,94€ (nenovčani prilozi nijesu evidentirani u Glavnoj knjizi Partije).

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2020.godini po strukturi

Redni broj	Vrsta prihoda	Redovni rad	Izborna kampanja	Ukupno	% Učešće
1	Prihodi iz budžeta CG	340.387,94	89.822,48	430.210,42	76,05%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	93.840,08	6.294,18	100.134,26	17,70%
3	Prihodi od priloga (novčani prilozi)	0,00	20.450,00	20.450,00	3,62%
4	Prihodi od priloga (nenovčani prilozi)	0,00	2.331,28	2.331,28	0,41%
5	Prihodi od članarina	3.867,73	0,00	3.867,73	0,68%
6	Prihodi iz ranijih godina	1.750,00	0,00	1.750,00	0,31%
7	Ostali prihodi	6.948,42	0,00	6.948,42	1,23%
	UKUPNO:	446.794,17	118.897,94	565.692,11	100,00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da u ukupnim prihodima najveće učešće imaju prihodi iz budžeta CG sa 76,05%, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava sa 17,70%, prihodi od priloga sa 4,02% i sl.

Prihodi iz budžeta CG

Revizijom je utvrđeno da je Partija u 2020. godini iz budžeta CG ostvarila prihode u iznosu od 430.210,42€ i to za finansiranje redovnog rada Partije u iznosu od 268.287,69€, za finansiranje rada u poslaničkom klubu u iznosu od 19.482,33€, za finansiranje Foruma žena u iznosu od 52.617,92€ i za finansiranje parlamentarnih izbora u iznosu od 89.822,48€.

Sredstava za finansiranje rada u poslaničkom klubu opredijeljena su iz budžeta Skupštine Crne Gore shodno Odluci Administrativnog odbora Skupštine CG, dok su sredstva za finansiranje parlamentarnih izbora odobrena shodno članu 20 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Prihodi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 100.134,26€ odnose se na prihode od lokalnih samouprava. Dio prihoda iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 93.840,08€ odnosi se na prihode za redovno poslovanje Partije (od čega na Forum žena iznos od 11.004,41€), dok se iznos od 6.294,18€ odnosi na prihode za finansiranje izbornih kampanja.

Prihodi od lokalnih samouprava u iznosu od 93.840,08€ evidentirani su po osnovu uplata od Opštine Bijelo Polje u iznosu od 10.664,60€ (iznos od 1.833,34€ za Forum žena), opštine Bar u iznosu od 10.908,24€ (iznos od 1.513,10€ za Forum žena), opštine Budva u iznosu od 10.510,72€, opštine Kotor u iznosu od 11.348,79€, Prijestonice Cetinje u iznosu 5.810,50€ (iznos od 938,50€ za Forum žena), opštine Rožaje u iznosu od 6.612,12€ (iznos od 1.584,25€ za Forum žena), opštine Plav u iznosu 5.526,21€ (iznos od 415,14€ za Forum žena), opštine Kolašin u iznosu 3.429,37€ (iznos od 587,94€ za Forum žena), opštine Petnjica u iznosu od 1.033,14€ (iznos od 307,00€ za Forum žena), opštine Gusinje u iznosu 1.153,25€ (iznos od 163,49€ za Forum žena), opštine Tivat u iznosu od 9.766,71€ (1.911,82€ za Forum žena), opštine Ulcinj u iznosu od 12.029,93€ (iznos od 968,33€ za Forum žena) i opštine Herceg Novi u iznosu od 5.046,50€ (iznos od 781,50€ za Forum žena).

Prihodi od lokalnih samouprava za izborne kampanje u iznosu od 6.294,18€ evidentirani su po osnovu uplata od: Opštine Kotor u iznosu od 1.507,61€, Opštine Budva u iznosu od 3.199,50€, Opštine Gusinje u iznosu od 162,56€ i Opštine Tivat u iznosu od 1.424,51€.

Prihodi od priloga

Prihodi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 20.450,00€ odnose se na priloge od sedam fizičkih lica u iznosima od 500,00€ do 4.000,00€ po licu za parlamentarne izbore. Revizijom je utvrđeno da su navedeni prilozima uplaćeni u skladu sa članom 15 stav 4 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Partija je osim novčanih priloga ostvarila i nenovčane priloge (ustupanje bilborda na korišćenje) od strane dva fizička lica i jednog pravnog lica za parlamentarne izbore i lokalne izbore u Tivtu u ukupnom iznosu od 2.331,28€. Navedeni prilozima iskazani su u Izvještajima o porijeklu, iznosu i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora u izbornim kampanjama koji se dostavljaju ASK-u, ali nijesu evidentirani u Glavnoj knjizi Partije.

Prihodi od članarina

Odlukom Predsjedništva Partije br. 535/02-01 od 22.12.2019. godine utvrđeni su kriterijumi za određivanje visine članarine. Obavezu plaćanja članarine imaju: funkcioneri Partije na državnom i lokalnom nivou kao i član Kolegijuma predsjednika, Predsjedništva i Glavnog odbora SDP-a koji je zaposlen u Sekretarijatu Partije u iznosu od 3% od ličnog primanja, dok član Kolegijuma predsjednika, Predsjedništva i Glavnog odbora SDP-a koji nije zaposlen u Sekretarijatu Partije u obavezi je plaćanja članarine u iznosu od 1% od ukupnih primanja, a ostali članovi Partije dužni su da plaćaju mjesečnu

članarinu u iznosu od 0,5% od ukupnih primanja. Član Kolegijuma predsjednika, Predsjedništva i Glavnog odbora SDP-a, koji nije izabrani funkcioner u ime Partije, studenti koji nijesu u radnom odnosu i penzioneri nijesu u obavezi plaćanja članarine.

Prihodi ostvareni po osnovu naplate članarine evidentirani su u iznosu od 3.867,73€. Partija obezbjeđuje podatke o uplatama po uplatiocima članarina. Uvidom u evidencije o uplaćenim članarinama kao i bančnim izvodima utvrđeno je da je članarinu uplaćivalo 26 lica u ukupnim godišnjim iznosima od 2,19€ do 561,00€.

Prihodi iz ranijih godina

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz ranijih godina u iznosu od 1.750,00€ koji se odnose na korekciju početnog stanja zakupa poslovnog prostora u Herceg Novom na osnovu kartice dobavljača.

Ostali prihodi

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala ostale poslovne prihode u iznosu od 6.948,42 € i isti se odnose na: prihode od prodaje vozila u iznosu od 2.781,35€, prihode od refundacije zarada u iznosu od 3.675,00€ i prihode od refundacije troškova u iznosu od 491,79€.

Prihodi od prodaje vozila u iznosu od 2.781,35€ odnose se na prodaju dva vozila Partije i isti su evidentirani na osnovu ugovora o kupoprodaji.

Prihodi od refundacije zarada u iznosu od 3.675,00€ odnose se na subvencije zarada za invalidno lice koje je zaposleno u Partiji na određeno vrijeme u periodu od 02.12.2019. do 02.06.2020. godine i isti su evidentirani na osnovu Rješenja Zavoda za zapošljavanje CG (Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom) i bančnih izvoda (uplata od istih).

Prihodi od refundacije troškova u iznosu od 491,79€ odnose se na refundaciju troškova za avionsku kartu, troškove hotelskog smještaja i takse za zaposlenu u Partiji od strane organizatora putovanja.

3.8.2. Troškovi

Partija je u 2020.godini ostvarila ukupne troškove u iznosu od 561.277,68€ i isti se odnose na troškove zarada i naknada u iznosu od 174.236,37€, troškove ugovorenih naknada u iznosu od 59.567,95€, troškove zakupnina u iznosu od 13.100,85€, troškove službenih putovanja u iznosu od 18.718,21€, troškove materijala u iznosu od 9.725,65€, troškove goriva i električne energije u iznosu od 13.167,19€, troškove prevoza i telefona u iznosu od 17.026,20€, troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 19.331,80€, troškove reklame i propagande u iznosu od 181.059,85€, troškove komunalnih usluga u iznosu od 3.637,06€, troškove amortizacije u iznosu od 12.520,84€, troškove ostalih usluga u iznosu od 16.173,49€, troškove reprezentacije u iznosu od 13.433,07€, troškove platnog prometa, prirez i takse u iznosu od 2.936,49€, troškove kamata u iznosu od 4.889,57€ i troškove iz ranijih godina u iznosu od 1.753,09€.

Revizijom je utvrđeno da se na redovno poslovanje odnosi iznos od 317.798,98€ (od čega na Forum žena iznos od 9.938,60€) i na izborne kampanje iznos od 243.478,11€.

Tabelarni pregled ostvarenih troškova u 2020. godini po strukturi troškova: za redovno poslovanje (uključujući Forum žena) i izborne kampanje

Redni broj	konta na 3 cifre	Opis troška	Redovan rad (uključen Forum žena)	Izborna kampanja	Ukupni troškovi u 2020	% učešća
1	511, 512	Troškovi kancelarijskog, reklamnog i drugog materijala	4.418,64	5.307,01	9.725,65	1,73%
2	513	Troškovi goriva i energije	7.861,55	5.305,64	13.167,19	2,35%
3	520 i 521	Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca	174.236,37		174.236,37	31,04%
4	522	Troškovi ugovorenih naknada	35.760,79	23.807,16	59.567,95	10,61%
5	529	Troškovi službenih putovanja i ostale naknade	4.383,61	14.334,60	18.718,21	3,33%
6	531	Troškovi usluga mobilne i fiksne telefonije i prevoza	17.026,20	0,00	17.026,20	3,03%
7	532	Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	3.894,80	15.437,00	19.331,80	3,44%
8	527, 533	Troškovi zakupnina	12.887,40	213,45	13.100,85	2,33%
9	535	Troškovi reklame, propagande i troškovi sponzorstva	9.850,66	171.208,59	181.059,85	32,26%
10	539	Troškovi ostalih usluga	2.397,06	1.240,00	3.637,06	0,65%
11	540	Troškovi amortizacije	12.520,84		12.520,84	2,23%
12	550	Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	16.173,49		16.173,49	2,88%
13	551	Troškovi reprezentacije	7.536,23	5.896,84	13.433,07	2,39%
14	553.555	Troškovi platnog prometa i prireza	2.208,68	727,82	2.936,49	0,52%
15	562	Troškovi kamata	4.889,57		4.889,57	0,87%
16	576, 591	Troškovi iz ranijeg perioda	1.753,09		1.753,09	0,31%
UKUPNO			317.798,98	243.478,11	561.277,68	100,00%

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da u ukupnim troškovima najveće učešće imaju troškovi reklame i propagande sa 32,26%, troškovi zarada i naknada sa 31,04%, troškovi ugovorenih naknada sa 10,61%, i sl.

Troškovi kancelarijskog, reklamnog i ostalog materijala (računi 511 i 512)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 9.725,65€ odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 1.762,73€, potrošnog materijala u iznosu od 1.235,65€ (sredstva za higijenu, medicinske maske, rukavice i sl), sitnog inventara u iznosu od 337,00€ (hard diskovi, mobilni telefoni manje vrijednosti) i troškove reklamnog materijala u iznosu od 6.390,27€. Revizijom je utvrđeno da se od navedenih troškova iznos od 4.418,64€ odnosi na troškove redovnog poslovanja, dok se troškovi u iznosu od 5.307,01€ odnose na troškove izbornih kampanja (na parlamentarne izbore iznos od 4.154,89€, lokalne izbore u Tivtu iznos od 343,16€, lokalne izbore u Kotoru iznos od 346,48€, lokalne izbore u Budvi iznos od 345,36€ i na lokalne izbore u Gusinju iznos od 117,12€). Navedeni troškovi su adekvatno

dokumentovani (fakturama dobavljača) i isti su plaćeni preko žiro računa, osim iznosa od 25,50€ koji je isplaćen gotovinski iz blagajne i obrazložen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi goriva i energije (račun 513)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 13.167,19€ odnose se na troškove goriva u iznosu od 10.878,69€, troškove električne energije 2.211,75€ i troškove vode u iznosu od 76,75€. Od navedenih troškova iznos od 7.861,55€ odnosi se na troškove za redovno poslovanje (iznos od 1.233,57€ na Forum žena), dok se troškovi u iznosu od 5.305,64€ odnose na troškove izbornih kampanja (parlamentarne izbore). Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama i fiskalnim računima.

Revizijom je utvrđeno da je plaćanje dobavljačima vršeno na osnovu dostavljenih faktura, osim dobavljaču za gorivo, kojem je vršeno avansno plaćanje u iznosima od 100,00€ do 500,00€ za redovno poslovanje, a za parlamentarne izbore u iznosima od 500,00€ do 2.000,00€. Takođe je utvrđeno da fakture i fiskalni računi ne sadrže registarski broj vozila, tako da se nije moglo utvrditi za koja vozila je točeno gorivo, niti su ovjereni od strane korisnika. Partija nije internim aktom utvrdila ko ostvaruje pravo na troškove goriva na teret sredstava iste, kao ni limit za navedene troškove.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi ko ostvaruje pravo na potrošnju goriva na teret sredstava Partije, kao i da utvrdi limite za navedene troškove. Takođe, treba da obezbijedi da računi za troškove goriva budu ovjereni od strane korisnika.**

Zapošljavanje i zarade

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, za obavljanje poslova u Sekretarijatu Partije, pored generalnog sekretara, pomoćnika generalnog sekretara, šefa medijskog tima i sekretara sistematizovana su radna mjesta za 32 izvršioca.

U 2020. godini donijet je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, ali istim nije bilo izmjena u broju sistematizovanih radnih mjesta.

Revizijom je utvrđeno da je u Partiji na početku 2020. godine bilo zaposleno 18 lica, da je tokom 2020. godine zasnovovalo radni odnos 1 lice, dok je za 1 lice prestao radni odnos (istekom ugovora zaključenog na određeno vrijeme), tako da je na kraju 2020. godine broj zaposlenih u Partiji bio 18, od kojih je jedno lice na dužem neplaćenom odsustvu zbog stručnog usavršavanja u inostranstvu.

Partija je tokom 2020. godine na sistematizovanom radnom mjestu zaposlila jedno lice na određeno vrijeme, a prilikom zapošljavanja vršeno je oglašavanje slobodnog radnog mjesta shodno članu 25 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca (računi 520 i 521)

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u ukupnom iznosu od 174.236,36€ od kojih se na neto zarade odnosi iznos od 105.505,86€, porez na dohodak fizičkih lica iznos od 14.172,24€, doprinose na teret zaposlenih iznos od 37.793,83€, doprinose na teret poslodavca iznos od 16.274,00€ i doprinose za zdravstveno osiguranje za lice koje je na neplaćenom odsustvu iznos od 490,44€.

Partija je u toku 2020. godine dostavljala nadležnom organu, IOPPD obrasce u rokovima utvrđenim članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Troškovi ugovorenih naknada (račun 522)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 59.567,95€, odnose se na isplaćene naknade po ugovorima o djelu od kojih se na neto naknade odnosi iznos od 53.290,00€ (za redovno poslovanje iznos od 31.380,00€, parlamentarne izbore iznos od 21.410,00€ i za lokalne izbore u Kotoru iznos od 500,00€), a na poreske obaveze na isplaćene naknade se iznos od 6.277,95€. Naknade su isplaćene shodno zaključenim ugovorima o djelu za ukupno 31 lice u neto iznosima od 60,00€ do 8.300,00€ za cjelokupan period angažovanja a lica su angažovana jednokratno-za izvršeni posao a nekada i po nekoliko mjeseci.

Za obavljanje poslova koji se odnose na redovno poslovanje Partije angažovano je 24 fizička lica (od kojih 11 za poslove vezano za rad Foruma žena) i to za sledeće poslove: priprema i sprovođenje kampanje, usluge knjigovodstvene obrade finansijsko - računovodstvene dokumentacije, analiza prijedloga zakona koji se nalaze u skupštinskoj proceduri i analiza normativne djelatnosti Vlade, čišćenje poslovnih prostorija, softversko rješenje za korišćenje postojećih elektronskih baza podataka, umrežavanje korisnika u jednu cjelinu preko postojećeg servera, obuka korisnika za rad na softverskom interfejsu, priprema dokumentacije za Kongres, montaže video materijala za društvene mreže, logistička organizacija aktivnosti Foruma žena, realizacija aktivnosti na umrežavanju članica Foruma žena, osmišljavanje programa i organizacije edukativnih radionica iz oblasti rodne ravnopravnosti za svoje članstvo i td.

Za potrebe izbornih kampanja angažovano je ugovorima o djelu ukupno sedam (7) fizičkih lica i to za parlamentarne izbore angažovano je šest lica (6) za izradu upitnika i sprovođenje telefonske ankete za određivanje ciljnih grupa i obrada postojećih podataka, montažu video materijala za društvene mreže, političko savjetovanje u kampanji, analizu istraživanja javnog mnjenja, pružanje usluga političkog konsaltinga za parlamentarne izbore, izradu scenarija i spota za kampanju parlamentarnih izbora 2020, dok je za lokalne izbore u Kotoru angažovano jedno lice (1) za izradu upitnika i sprovođenje telefonske ankete za određivanje ciljnih grupa.

Revizijom je utvrđeno da je jedno lice (javni funkcioner) po osnovu angažovanja u Partiji, primalo naknadu. Uvidom u imovinski karton navedenog lica dostupnog na sajtu Agencije za sprječavanje korupcije, utvrđeno je da je isto prijavilo naknadu.

Troškovi službenih putovanja i ostale naknade (račun 529)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 18.718,21€ odnose se na troškove dnevnica u iznosu od 2.186,99€ (u zemlji iznos od 1.359,00€, a u inostranstvu iznos od 827,99€), putne troškove u iznosu od 2.398,11€, troškove smještaja u iznosu od 453,20€, naknade opunomoćenim predstavnicima i njihovim zamjenicima u iznosu od 13.380,00€ i na isplaćene pomoći u iznosu od 300,00€.

Od navedenih troškova iznos od 4.383,61€ odnosi se na troškove redovnog poslovanja (iznos od 283,00€ na Forum žena), dok se troškovi u iznosu od 14.334,60€ odnose na troškove izbornih kampanja (za parlamentarne izbore izbore iznos od 12.981,60€, za lokalne izbore u Budvi iznos od 730,00€, za lokalne izbore u Kotoru iznos od 515,00€ i za lokalne izbore u Tivtu iznos od 108,00€). Troškovi u iznosu od 17.436,39€ plaćeni su gotovinski iz blagajne i objašnjeni u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje, dok su troškovi u iznosu od 1.281,82€ plaćeni preko žiro računa i preko računa biznis kartice.

Troškovi plaćeni preko žiro računa u iznosu od 1.281,82€ odnose se na taksi usluge, vizu, putarinu i sl. u iznosu od 492,30€, na smještaj i ishranu u iznosu od 489,52€ i na pomoći članovima Partije zbog ugroženosti izazvane korona virusom u iznosu od 300,00€. Navedeni troškovi dokumentovani su fakturama i fiskalnim računima, a pomoći odlukama generalnog sekretara i zahtjevima za pomoć. Pomoći su dodijeljene za četiri fizička lica u iznosima od 50,00€ do 100,00€.

Troškovi telefona i prevoza (račun 531)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 17.026,20€ odnose se na troškove fiksne telefonije u iznosu od 8.063,95€, troškove usluga mobilne telefonije i interneta u iznosu od 8.322,88€, troškove prevoza (avio karte i prevoz kancelarijskog namještaja) u iznosu od 611,47€ i troškove poštanskih usluga u iznosu od 27,90€. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi adekvatno dokumentovani fakturama dobavljača. Navedeni troškovi odnose se na redovno poslovanje Partije, od kojih iznos od 266,04€ na Forum žena.

Revizijom je utvrđeno da je Pravilnikom iz 2015. godine utvrđeno da pravo na plaćanje mjesečnih troškova za upotrebu mobilnih i fiksnih telefona imaju zaposleni u Generalnom sekretarijatu SDP CG, u Odboru Glavnog grada, članovi Partije u opštinskim odborima i članovi radnih tijela SDP CG.

U postupku revizije nije prezentirana Odluka generalnog sekretara o mjesečnim limitima potrošnje za navedena lica, iako je članom 8 Pravilnika

utvrđeno da će Generalni sekretar posebnom odlukom utvrditi iznos priznatih mjesečnih troškova za upotrebu mobilnih i fiksnih telefona.

- **Subjekt revizije treba da utvrdi mjesečne limite za usluge mobilne i fiksne telefonije licima koja imaju pravo na potrošnju istih, kako je to utvrđeno važećim Pravilnikom Partije.**

Investiciono i tekuće održavanje (račun 532)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 19.331,80€ odnose se na troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 15.908,90€, troškove održavanja stambene zgrade, vozila i kompjutera u iznosu od 2.777,49€ i na tehnički pregled i registraciju vozila u iznosu od 645,41€. Od navedenih troškova iznos od 3.895,00€ odnosi se na redovno poslovanje, dok se troškovi u iznosu od 15.436,80€ odnose na izborne kampanje (za parlamentarne izbore iznos od 14.142,30€, za lokalne izbore u Kotoru iznos od 629,20€ i za lokalne izbore u Tivtu iznos od 665,50€). Troškovi neproizvodnih usluga se odnose na: brendiranje govornice, izradu animiranog videa, ažuriranje sajta i kreiranje sadržaja na društvenim mrežama za kampanju za parlamentarne izbore, fotografisanje i snimanje, kreiranje političke i komunikacione strategije i slično.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi adekvatno dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni preko žiro računa.

Troškovi zakupnina (računi 527 i 533)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 13.100,85€ odnose se na troškove zakupa poslovnih prostora za potrebe opštinskih odbora u Bijelom Polju, Nikšiću, Pljevljima, Herceg Novom, Tuzima i Ulcinju i za potrebe izbornih kampanja (u Danilovgradu), dok se iznos od 105,00€ odnosi na iznajmljivanje vozila.

Naknade za zakup poslovnih prostora su isplaćene shodno zaključenim ugovorima sa fizičkim i pravnim licima, kao i na osnovu ispostavljenih mjesečnih faktura. Mjesečne neto zakupnine su iznosile od 121,00€ do 400,00€.

Navedeni troškovi odnose se na redovno poslovanje, osim iznosa od 213,45€ koji se odnosi na parlamentarne izbore (zakup poslovnog prostora u Danilovgradu).

Na isplaćene naknade fizičkim licima obračunate su i isplaćene poreske obaveze.

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije zaključio sa Bošnjačkom strankom Sporazum (br. 14/105-01 od 06.03.2020. godine) da poslovnu prostoriju u Ulcinju koju je zakupila Skupština opštine Ulcinj za potrebe tehničkog kluba odbornika SDP-BS koristi OO SDP Ulcinj uz mjesečnu naknadu od 75,00€, počev od 01. marta 2019. godine do trajanja Sporazuma o obrazovanju tehničkog Kluba odbornika SDP-BS.

Uvidom u prezentirane ugovore o zakupu poslovnih prostora utvrđeno je da su isti ovjereni od strane nadležnog organa kako je to utvrđeno članom 639 Zakona o obligacionim odnosima.

Troškovi reklame, propagande i sponzorstva (račun 535)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 181.059,85€ odnose se na trškove oglašavanja na društvenim mrežama (facebook i google) u iznosu od 45.369,89€, na troškove zakupa reklamnih površina - bilborda u iznosu od 18.745,92€, na emitovanje predizbornih spotova, reklamiranje putem banera, na portalima, pružanje usluga u političkoj kampanji, rasvjeta i sl. u iznosu od 116.944,00€. Od navedenih troškova, na troškove redovnog poslovanja odnosi se iznos od 9.851,26€, dok se na troškove izborne kampanje odnosi iznos od 171.208,59€ (za parlamentarne izbore iznos od 166.258,10€, za lokalne izbore u Kotoru iznos od 1.783,93€, la lokalne izbore u Tivtu iznos od 1.214,46€, za lokalne izbore u Budvi iznos od 1.623,76 i za lokalne izbore u Gusinje iznos od 328,30€).

Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, ugovorima o poslovnoj saradnji, izvještajima o plaćanju za oglašavanje na facebook-u i googl-u i isti su plaćeni preko žiro računa i biznis kartica Partije.

Revizijom je utvrđeno da je Partija za sve izborne kampanje (parlamentarne i lokalne izbore) otvorila biznis kartice koje su vezane za izborne račune i sa kojih je plaćan facebook i google za izborne kampanje (za parlamentarne izbore iznos od 36.797,92€, za lokalne izbore u Kotoru iznos od 750,70€, za lokalne izbore u Tivtu iznos od 982,96€, za lokalne izbore u Budvi iznos od 678,15€ i za lokalne izbore u Gusinje iznos od 328,30€). Takođe je utvrđeno da je vršen prenos sredstava sa izbornih računa na biznis kartice shodno odlukama Generalnog sekretara.

Troškovi ostalih usluga (račun 539)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 3.637,06€ odnose se na troškove komunalnih usluga u iznosu od 314,45€ i ostalih poslovnih rashoda u iznosu od 3.322,61€ (fotokopiranje izbornih materijala, kupovina cvijeća, maski i sl). Dio navedenih troškova u iznosu od 2.397,06€ odnosi se na redovno poslovanje (od čega na Forum žena iznos od 1.570,25€), dok se troškovi u iznosu od 1.240,00€ odnose na parlamentarne izbore.

Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni su preko žiro računa, osim troška u iznosu od 95,00€ koji je plaćen gotovinski preko blagajne.

Troškovi amortizacije (račun 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 12.520,84€ odnose se na troškove obračunate amortizacije na građevinske objekte, vozila i opremu za 2020. godinu.

Troškovi ostalih neproizvodnih usluga (račun 550)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 16.173,49€ odnose se na troškove ostalih neproizvodnih usluga u iznosu od 3.972,50€ (fotografisanje i snimanje potpisivanja peticije u Budvi, Podgorici, Cetinju i

Bijelom Polju i td), troškove advokatskih usluga u iznosu od 7.100,00€, troškove humanitarne pomoći u iznosu od 2.400,00€, troškove konsaltinga u iznosu od 250,00€, troškove notarskih usluga u iznosu od 405,35€, stručne literature u iznosu od 982,64€, troškove štampe i časopisa u iznosu od 1.063,00€.

Troškovi advokatskih usluga plaćani su shodno zaključenom ugovoru o djelu, mjesečno u iznosima po 500,00€ advokatu, funkcioneru Partije.

Troškovi humanitarne pomoći isplaćeni su Nacionalnom kordinacionom tijelu, jednom fizičkom i pravnom licu (NVO koje je organizovao humanitarnu pomoć za 100 porodica u Ulcinju zbog ugroženosti izazvane korona virusom) u iznosima od 150,00€ do 2.000,00€.

Navedeni troškovi odnose se na redovno poslovanje i plaćeni su preko žiro računa i dokumentovani su fakturama dobavljača, a pomoći zahtjevima i Odlukama Generalnog sekretara Partije.

Troškovi reprezentacije (račun 551)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu 13.433,07€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 8.876,39€, nabavku robe u maloprodaji za potrebe Glavnog odbora i opštinskih odbora i izbornih kampanja u iznosu od 4.208,23€ i na kupovinu poklona u iznosu od 348,45€. Od navedenih troškova, iznos od 7.536,23€ odnosi se na troškove redovnog poslovanja, dok se iznos od 5.896,84€ odnosi na troškove izbornih kampanja. Pravilnikom o korišćenju sredstava za reprezentaciju i mobilnih i fiksnih telefona br. III-417 od 23.09.2015. godine utvrđeno je da sredstva reprezentacije podrazumijevaju prava na: korišćenje usluga-služenje pića u poslovnim prostorijama SDP CG, korišćenje usluga (hrana i piće) u ugostiteljskim objektima i korišćenje prava na činjenje prikladnih poklona u slučajevima koji su od posebnog značaja i interesa za SDP CG, kao i da korišćenje ovih usluga odobrava poslovni direktor SDP CG.

Revizijom je utvrđeno da je veći broj faktura koje se odnose na ugostiteljske usluge nije ovjeren od strane korisnika, tako da se nije moglo utvrditi ko je koristio navedene usluge. Takođe u postupku revizije nijesu prezentirane Odluke o kupovini prigodnih poklona. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio Pravilnik o korišćenju sredstava za reprezentaciju i mobilnih i fiksnih telefona br. 07/227-01 od 24.06.2021.godine, kojim je, između ostalog, utvrdio ko ostvaruje pravo na troškove reprezentacije.

- **Preporučuje se subjektu revizije da internim aktom utvrdi limite za troškove reprezentacije. Takođe, treba da obezbijedi da se računi za ugostiteljske usluge ovjeravaju od strane korisnika, kao i da se kupovina prigodnih poklona vrši na osnovu Odluke o odobravanju kupovine istih.**

Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni su preko žiro računa, osim troškova u iznosu od 620,35€ koji su plaćeni preko blagajne, a pojašnjeni su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi platnog prometa i prireza (računi 553 i 555)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.936,49€ odnose se na troškove platnog prometa u iznosu od 1.915,63€ i na prirez na porez i takse u iznosu od 1.020,86€. Od navedenih troškova, iznos od 2.208,68€ odnosi na troškove redovnog poslovanja, dok se troškovi u iznosu od 727,82€ odnose na troškove izbornih kampanja. U postupku revizije Partija je prezentirala mjesečne prijave za obračun prireza porezu na dohodak fizičkih lica.

Troškovi kamata (račun 562)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 4.889,57€ odnose se na troškove kamata po dugoročnim kreditima (Ugovor br. 04/1-136/2 od 19.03.2018. i Ugovor br. 14/225-03 od 15.07.2020).

Troškovi iz ranijeg perioda (računi 576 i 591)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 1.753,09€ odnose se na troškove iz ranijih godina za redovno poslovanje Partije (gorivo iz 2018.g., pretplata na časopis iz 2019.g., troškovi vode iz 2019.g, konzumaciju hrane i pića iz 2019.g. i sl). Navedeni troškovi pravdani su adekvatnom dokumentacijom (fakturama dobavljača).

4. Kancelarijsko poslovanje

Revizijom je utvrđeno da Partija obezbjeđuje kancelarijsko poslovanje putem djelovodnika i knjige primljenih računa. Generalni sekretar je 31.12.2019. godine donio Odluku o klasifikacionim oznakama organa i organizacionih jedinica Sekretarijata SDP CG za 2020. godinu.

Uvidom u knjigu primljenih faktura i fakture dobavljača utvrđeno je da se iste djelimično zavode u knjigu primljenih računa, odnosno veći broj faktura ne sadrži arhivski broj, kao ni datum zavoda istih. Takođe je utvrđeno da se u računovodstvu Partije ne nalazi sva originalna dokumentacija.

Uvidom u djelovodnik utvrđeno je da se u isti uredno upisuju ostali akti (odluke, ugovori, dopisi, pravilnici i sl).

Evidentiranje akata se vrši hronološki i u skladu sa Odlukom o klasifikacionim oznakama organa i organizacionih jedinica Sekretarijata SDP CG za 2020. godinu, ali se u djelovodniku, u isto polje upisuju predmeti koji nisu povezani. Takođe je utvrđeno da evidencije nijesu zaključene na kraju godine.

Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio Pravilnik o kancelarijskom poslovanju, pečatima i štambiljima Socijaldemokratske partije Crne Gore br. 07/225-01 od 24.06.2021. godine, kojim je definisao poslove prijema, evidentiranja, otpremanja, arhiviranja i čuvanja ulaznih i izlaznih akata.

- **Preporučuje se subjektu revizije da vrši evidentiranje i arhiviranje svih ulaznih i izlaznih akata u cilju obezbjeđivanja adekvatne validnosti istih.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE REVIZIJE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Socijaldemokratske partije CG za 2018. godinu Državna revizorska institucija je utvrdila određene nedostatke i dala preporuke za otklanjanje istih i to:

- 1. Subjekt revizije treba da sredstva za finansiranje troškova izborne kampanje prikuplja u skladu sa odredbama člana 2 stav 2, člana 12 stav 3 i člana 17 stav 1 i 2 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**
- 2. Subjekt revizije treba da uplatu priloga za finansiranje izborne kampanje za izbor Predsjednika Crne Gore vrši u skladu 21 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**
- 3. Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja ostvaruje u skladu sa odredbama člana 13 stav 5 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**
- 4. Subjekt revizije treba da plaćanje troškova izbornih kampanja vrši sa posebnog računa otvorenog za te namjene shodno odredbama člana 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**
- 5. Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnih prostora zaključuje u skladu sa čl.639 st.1 Zakona o obligacionim odnosima.**
- 6. Subjekt revizije za obavljanje poslova na sistematizovanim radnim mjestima treba da sa izvršiocima zaključuje ugovor o radu a ne ugovor o djelu.**

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Socijaldemokratske partije CG za 2020.godinu utvrđeno je da je subjekt revizije realizovao date preporuke.

Subjekt revizije je dužan da u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema Konačnog Izvještaja o reviziji dostavi Državnoj revizorskoj instituciji Plan aktivnosti za realizaciju izdatih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove (Akcioni plan za realizaciju preporuka), a u roku od šest mjeseci, Izvještaj o realizaciji preporuka iz Izvještaja o reviziji.

**Izvještaj pripremila,
Državna revizorka,
Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević**

**Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević**